

ПРОФИЛ ЗАЈЕДНИЦЕ ОПШТИНЕ НЕГОТИН

Извод из Стратегије локалног одрживог развоја

1. ПРОФИЛ ЗАЈЕДНИЦЕ

Профил заједнице садржи мерљиве, јасне и објективно идентификоване податке и чињенице о општини Неготин. Он пружа могућност за сагледавање јасне слике општине у погледу потенцијала и могућности развоја. Подаци коришћени у Профилу су преузети из различитих извора: Завод за статистику, Национална служба за запошљавање, Народна Банка Србије, Агенција за привредне регистре, Општинска управа Неготин, Туристичка организације општине Неготин, као и из постојећих база података различитих локалних и регионалних институција као и сличних истраживања рађених у друге сврхе. Такође, коришћени су подаци и из Просторног плана општине Неготин.

Сви подаци и информације у Профилу приказани су кроз табеле и одговарајуће текстове и потребно их је редовно, на годишњем нивоу, дограђивати и прилагођавати доступним изворним подацима.

Општина Неготин представља природну географску целину, економски повезан простор који поседује изграђену комуникацију међу 38 насељених места, са Неготином као урбаним насељем градског типа које представља гравитациони, просторни, економски и историјски и административни центар.

Табела 1. Основно поређење општине и окружења (површина, становништво)

Опис	број становника - попис 2002.	Површина у км ²	Густина насељености у 2002. - број становника по 1 км ²
Република Србија	7.498.001	88.361	84,85
Општина Неготин	43.418	1.089	39,87

Општина Неготин спада у ретко насељено подручје са 40 становника по 1км². У односу на републички просек који износи 85 становника по 1км², густина насељености у 2002. години у општини Неготин износи 47,05 % од републичког просека.

2. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

2.1. Географски положај

Површина:	1.089 км ²
Број насеља:	39
Број становника попис 2002. године:	57.990, у земљи 43.418
Број становника (стање 30.06.2009. процена):	39.470 на 1 км ² 36
Катастарске општине:	42
Месне заједнице:	47
Месне канцеларије:	38
Округ:	Борски
Географска ширина:	44° 13' 0" – 44° 30' 0"
Географска дужина:	22° 15'00" - 22° 31' 60"

Општина Неготин се налази у северо-источном делу Србије и простире се на тремеђи Републике Србије, НР Бугарске и СР Румуније.

Укупна површина општине Неготин износи 1.089км² што је 1,9% од укупне површине територије Републике Србије и налази се на седмом месту по површини и обухвата 39 насељених места. По попису из 2002. године у Општини је живело 43.418 становника у земљи а укупан број је 57990 становника. У селима живи 38.070 становника, од тога 25.660 без становника у иностранству, а у граду 19.920, тј. 17.758 (у земљи дуже од годину дана). Општина Неготин има велики број привремено запослених радника у иностранству односно 14.572 становника – према попису из 2002.године.

Општина Неготин се граничи на северу са општином Кладово, северозападно и западно са општином Мајданпек, југозападно са општином Бор, јужно са општином Зајечар, југоисточно и источно са НР

Бугарском у дужини од 41км и североисточна граница је са Републиком Румунијом у дужини од 35,5км током међународне реке Дунав. Дужина државне границе сувоzemне износи 31км, а водене 45,5км.

До Неготина се из Београда може доћи међународним путем Е 75 преко Параћина (300 км). Преко Смедерева, Пожаревца и Мајданпека (290 км), или Дунавском магистралом, преко Доњег Милановца (250 км). Од Ниша је удаљен 150 км, Зајечара 57км, најближег града у Бугарској Видина 55км, а од најближег града у Румунији, Турну Северина 80 километара.

2.2. Општи подаци

На територији општине Неготин налази се 39 насељених места и то град Неготин и села: Александровац, Браћевац, Брестовац, Буковче, Вељково, Видровац, Вратна, Дупљане, Душановац, Јабуковац, Јасеница, Карбулово, Кобишница, Ковилово, Мала Каменица, Малајница, Милошево, Михајловац, Мокрање, Плавна, Поповица, Прахово, Радујевац, Рајац, Речка, Рогљево, Самариновац, Сиколe, Слатина, Смедовац, Србово, Тамнич, Трњане, Уровица, Црномасница, Чубра, Шаркамен и Штубик и 42 катастарске општине.

Табела 2. Општи подаци о насељима и катастарским општинама

	Општина	Округ
Број насеља	39	90
Број градских насеља	1	5
Број осталих насеља	38	85
Број катастарских општина	42	98

2.3. Клима

Географски положај и карактеристике рељефа условљавају извесне специфичности у погледу климе општине Неготин. Наиме, присутне су велике разлике између максималних и минималних температура, што је одлика континенталне климе.

Средња максимална температура је у јулу ($28,50\text{C}^0$), а средња минимална у јануару ($-4,50\text{C}^0$). Апсолутно температурно колебање је $69,70\text{C}^0$, јер је максимална забележена температура $41,20\text{C}^0$, а минимална $-28,50\text{C}^0$. Иначе, средња годишња температура износи $11,10\text{C}$ ($-1,10\text{C}^0$ у јануару, односно, $22,10\text{C}^0$ у јулу). Према мерењима ГМС Неготин, доминирају западни и северозападни ветрови.

2.4. Рељеф

Карактеристике рељефа овога простора, као последица геолошке грађе, тектонских и егзогенних процеса, могу се исказати висинским областима и експозицијом, као показатељима релевантним за валоризацију кроз коришћење земљишта.

Према висинским зонама, терен се може грубо поделити на три целине:

- зона са надморским висинама испод 300m. Ово су висине које преовлађују на овом простору (преко 70%, односно 785km^2);
- зона са 300-800m (297km^2 , односно око 27%);
- зона са висинама преко 800m (само око 0,6% или 7km^2).

У погледу експозиције, преовлађују равничарски терени без одређене експозиције, као и они експонирани ка југоистоку.

експозиција	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	R
km^2	38,5	210,0	83,5	227,0	177,5	13,0	16,5	71,0	252,0
процент	3,5	19,3	7,7	20,8	16,3	1,2	1,5	6,5	23,3

У структури нагиба терена преовлађују благи нагиби (до 5% и 5-10%), што се позитивно одражава, како на повољности за пољопривредну производњу (мала деградација земљишта ерозионим процесима), тако и на изградњу стамбених и инфраструктурних објеката.

2.5. Историја, традиција и културно наслеђе

Богато културно наслеђе које укључује разноврсне туристичке мотиве почев од археолошких налазишта из доба неолита, преко остатака римске културе (археолошко налазиште Врело Шаркамен), средњевековних манастира (Буково, Вратна, Короглаш) до споменика из новије историје (градске цркве, комплекс мокрањчеве куће...), заједно са развијеним културним, музичким и етно манифестацијама, чине Неготин једном од атрактивнијих туристичких дестинација у области културног туризма Источне Србије.

Манастири

Стари извори помињу чак пет манастира на територији данашње Крајине. Манастир Буково, Душица код Душановца, Короглашки манастир код села Милошево, Манастир Свете Тројице, или Блатски, западно од села Кобишница и Манастир Вратна. Данас још увек постоје манастири Вратна и Буково и оштећен, али сачуваних зидина и конзервиран Манастир Короглаш.

Манастир Буково се налази на три километара западно од Неготина окружен шумом. Сматра се да је подигнут у време Краља Милутина, крајем XIII или почетком XIV века и да га је градио Архиепископ Никодим.

Манастир Вратна се налази на око 40 километара од Неготина у самом подножју чувених Вратњанских капија и основан је у XIV веку. Црква манастира Вратне посвећена је Вазнесењу Господњем (Спасовдан).

Манастир Короглаш се налази у непосредној близини Неготина, код села Милошево. Нема поузданих података ко га је и када зидао, али се претпоставља да га је зидао Краљ Милутин почетком XIV века.

Цркве

У Неготинској Крајини, старих цркава је било у прошлости на више места, међутим како су грађене од дрвета, скоро све су нестале. Почетком XIX века почињу да се граде од тврдог материјала, тако да их данас има у скоро свим селима Неготинске општине. Свакако највредније су стара Црква Пресвете Богородице и Црква Свете Тројице у Неготину.

3. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

3.1. Пољопривредно земљиште

Пољопривредне површине захватају 70.338,1575 ха, од чега су 61.119,3460 ха обрадиве површине. Пољопривредно земљиште у државној својини износи 8290,7827 хектара.

Општина је **богата плодним пољопривредним земљиштем**. Под пољопривредним површинама је око 65% укупне територије Општине, у чијој структури изузетно доминирају оранице, затим пашњаци и површине под виноградима и воћњацима. Погодности за мелиорацију доприносе могућем ефектуирању производње. Значајна карактеристика подручја је производња вина. Од друге половине 19. до средине 20. века, винарство је чинило једно од основних делатности становништва, узроковано изузетно повољним климатским карактеристикама (број сунчаних дана), квалитетним сортама винове лозе и доброг познавања процеса производње и повољном географском положају (могућност транспорта вина Дунавом). Данас се овакав вид активности задржао у њеном Тимочком делу и, захваљујући типичном етно амбијенту и традиционалном начину обраде, постао туристичка атракција (неготинске пимнице). Модерна производња је у подунавском делу Општине (Михајловачко виногорје) са тенденцијом развоја и пробоја на шире, национално окружење.

Пољопривредно земљиште као природни потенцијал представља компаративну предност општине Неготин.

3.2. Шуме и шумско земљиште

Око једне трећине површине неготинске општине покривено је шумом. Од укупне површине под шумама, над 4.807ха газдују „Србијашуме“, преко Шумске управе Неготин, Шумског газдинства „Тимочке шуме“ из Бољевца, док су на 23.222ха шуме у приватном власништву (укупно око 38% територије Општине). Постоји тренд повећања површине под шумама због депопулације села и напуштања пољопривредне производње.

Површине под шумама су углавном концентрисане у западним и северозападним брдским деловима територије општине. Највиши делови су обрасли буковим шумама, док се храстове шуме налазе у обраслим деловима испод букових. Без обзира на то да ли је функција шума производна или заштитна, може се рећи да постоји велика разноликост (буква, храст, граб, јасен, врба и топола) у погледу врста дрвећа на овој територији. Такође,

у склопу ливадске вегетације присутан је велики број врста лековитог биља, односно врста које представљају сировину за производњу лекова и козметичких препарата (пелен, велебиље, хајдучица, камилица, кичица, кантарион...). У неким сеоским подручјима постоји традиција у сакупљању ових сировина, али се осећа недостатак прерадних капацитета (сушара или погона за екстракцију) и институционално уређивање ових делатности.

3.3 Воде

Хидрографску карту општине Неготин чине следеће реке: Дунав (у дужини преко 30 км), Тимок, Сиколска река, Јасеничка река, Слатинска река и Замна.

Према класификацији Европске економске комисије (ЕЕС) Дунав спада у *пловне путеве великих габарита*, највиша категорија класа VII. Концепт развоја **речног саобраћаја** у наредном периоду је потребно заснивати на развоју Луке "Прахово" као интермодалног центра.

Од површинских вода на територији општине Неготин најзначајнији је Дунав, који је источна граница општине и река којој гравитирају све остале воде. Хидролошки, на другом месту по важности је Тимок а затим Слатинска, Замна, Јасеничка и Сиколска река које настају на крајњем западу општине испод врхова Мироча, В. Гребена и Дели Јована и дренирајући око 90 % проучаваног простора уливају се у Дунав и Тимок. Основне особине воде Дунава које су од значаја за становнике Крајине и које изазивају одговарајуће промене у њој су пронос наноса (због Ђердапа II), квалитет и температура воде (риболов, туризам), лед (саобраћај). Генерално, општина није богата водним земљиштем (свега 2% у укупном билансу).

3.4. Природне вредности

Вратњанске капије

Тешко приступачан кањон реке Вратне познат је од давнина по каменим капијама-прерастима и необичним вировима, чудом природе. То су камени лукови или капије, изнад реке који су у далекој прошлости настали урушавањем пећина тунелског типа. Мали прераст дугачак је 15 метара, ширине 30 и да је висина његовог отвора 34 а дубина свода десет метара. Велики прераст, или друга Вратњанска капија, има дужину 45 метара, ширину 23, висину 26 и дубину свода 30 метара, а Суви прераст има дужину од 34 метра, ширину 15, висину 20 и дубину свода десет метара. Овај трећи је најмање приступачан и млађи од прва два. Истовремено, он је и најлепши и најизазовнији за истраживаче. У близини трећих капија откривене су три до сада неистражене пећине. Детаљна истраживања ових пећина тек предстоје. Лепоту Вратњанских капија употпуњују и средњовековни Манастир Вратна, као и истоимено ловиште.

Мокрањске стене

Десетак километара јужно од Неготина, у близини села Мокрање, Сиколска река, створила је диван водопад и испод њега живописно језеро. Претпоставља се да је за време

Римљана мост спајао две највеће стене. Археолози су на врховима стена пронашли доста старих предмета из тог доба. Такође се претпоставља да испод стена постоји пећина, звана "Хајдучка пећина". У подножју је предивно језерце са водопадом. У непосредној близини се налази и чувени виноградарски реон са незаобилазним Пивницама, као и ловиште Алија.

3.5. Енергетски извори – обновљиви извори енергије (ветар, сунце, вода)

На подручју општине Неготин налази се један од најзначајнијих капацитета за производњу енергије, пре свега хидроелектрана "Ђердап 2". У Регионалном просторном плану међу значајним приоритетним планским решењима наведена је изградња нових водова 110 kV, при чему је на територији општине Неготин планиран 110 kV вод Ђердап 2 – Мосна - Мајданпек 2.

На подручју општине Неготин веће коришћење обновљивих извора енергије могуће је остварити путем малих хидроелектрана (МХЕ), сунчеве и геотермалне енергије, биомасе и енергије ветра. На основу мерења потенцијала ветра предвиђена је градња фарме ветроелектрана снаге 45 MW на подручју села Плавна у околини Неготина. Поред наведене локације постоје и друге локације које су интересантне за изградњу ветропаркова.

Подручје општине Неготин карактерише велики број сунчаних дана у току године, чак 265 што Неготин сврстава у један од најисплатљивијих простора за постављање соларних паркова и коришћење соларне енергије.

4. ЉУДСКИ РЕСУРСИ

4.1. Становништво

На територији од 1.089 км² живи 36.879 становника (Први резултати Пописа 2011) односно 34 становника на 1 км², што општину Неготин сврстава у ретко насељено подручје.

Статистика показује да је у периоду 1981-2011.године, забележен пад броја становника у општини Неготин за 27.021 становника .

Табела 3. Упоредни преглед броја становника (подаци из пописа)

	Број становника		Пораст или пад становништва '91-2002.		
	1991.	2002.	Укупно	Просечно годишње	Просечно годишње на 1000 становника
Општина Неготин	50.139	43.418	-6.721	-611	-13,1
Борски округ	163.229	146.551	-16.678	-1.516	-9,8
Република Србија	7.581.437	7.498.001	-83.436	-7.585	-1,0

Табела 4. Процењени број становника

Процењен број	Година				
	1981.	1991.	2004.	2011.	

становника				
Општина Неготин	63.900	59.500	42.526	36.879
Борски округ	180.300	178.700	142.240	123.848

Наведени подаци приказани указују на чињеницу да је у општини Неготин евидентан пад броја становника.

Табела 5. Становништво према типу насеља 2002.

Становн.	Општина Неготин		Округ		Србија	
	Број	Учешће	Број	Учешће	Број	Учешће
Градско	16716	45,33				
Остало	20163	54,67				
Укупно:	36879	100	123.848	100	7.120.666	100

Према типу насеља око 45% укупног броја становника општине живи у једином градском насељу у општини – у Неготину, док је око 55% становника настањено у руралним насељима.

4.2. Витални догађаји

Табела 6. Витални догађаји 2008.

	Општина Неготин	Округ Бор	Република Србија
Живорођени	273	1010	69083
Живорођени на 1000 становника	6,8	7,5	9,4
Умрли	778	2153	102711
Умрли на 1000 Становника	19,4	16,00	14,00
Природни прираштај	-505	-1143	-33628
Природни прираштај На 1000 становника	-12,6	-8,5	-4,6

Општину Неготин карактерише негативан природни прираштај што се односи и на цео Борски округ али и на Републику Србију. У 2008. години у Неготину је негативан природни прираштај још израженији него што је то случај на нивоу округа и Републике.

Табела 7. Старосни индикатори становништва 2008.

	Општина	Округ	Србија
Просечна старост	44,51	42,65	41,07
Очек.траја. живота-мушка.год.	71,04	69,73	70,42
Очек.траја. живота-жена год.	76,34	75,21	75,82
Индекс старења*	151,82	123,70	105,90

*Индекс старења- однос старог (60 и више год) према младом (0-19) становништву

Просечна старост у општини Неготин је већа у односу на Борски округ и у односу на Републику. Индекс старења је већи у општини Неготин у односу на Округ и на Републику.

4.3. Полна структура становништва

Табела 8. Полна структура становништва

	Општина	Струк.станов. у општини	Струк.станов. у округу	Струк.станов. у Србији
Мушко	20915	48,17	49	49
Женско	22503	51,83	51	51
УКУПНО:	43418	100	100	100

4.4. Етничка структура становништва

Табела 9. Етничка структура становништва

Општина Неготин	Срби	Црногорци	Југословени	Албанци	Бошњаци	Бугари	Власи	Мађари	Македонци	Муслимани	Немци	Роми	Румуни	Руси	Словенци	Украјинци	Хрвати	Остали
УКУПНО	38.263	91	106	30	4	47	3.000	13	68	22	5	246	269	6	9	5	47	999

Према националној или етничкој припадности, по попису 2002. године, већину становништва чине Срби 38.263 становника, Власи 3.000 становника, Румуни 269 становника, Роми 246 становника, Југословени 106 лица, Црногорци 91 становник и други.

4.5. Становништво према активности

Табела 10. Структура становништва према активности и полу, 2002.

	Општина	Удео у укупном становништву у општини (%)	Удео у укупном активном становништву(%)
Укупно становништво	43418		
Активно становништво	18834	43,37	
Активно становништво које обавља занимање	Укупно 16295	37,53	86,51
Лица са личним приходима	Укупно 9621	22,15	51,08

Структура становништва према активностима указује на то да активно становништво учествује у укупном становништву са 43,37 %.

4.6. Образовна структура становништва

У образовној структури становништва старог 15 и више година у Неготину је најбројније становништво са средњом стручном спремом, затим са основним образовањем, са 4-7 разреда основне школе, са вишим образовањем и високим образовањем. Без школе је 8,5% становништва.

4.7. Породице и домаћинства

Према броју деце, у општини Неготин је највећи број породица са децом је са једним дететом (30,9%), затим са два детета (22,03%), док је са троје деце 1,86% породица а без деце (44,8%), У општини Неготин највеће учешће имају домаћинства са 2 члана укупно 27,27%, просечан број чланова домаћинства је 3.

5. СТАМБЕНИ РЕСУРСИ

У 2010. години просечна површина изграђених станова у општини Неготин износила је 66,98 м², завршено је укупно 36 станова укупне површине 2411 м².

У току 2010.године у општини Неготин изведени су грађевински радови укупне вредности 345.027.000 динара. Стамбена изградња у приватној својини учествовала са 18% у укупно изведеним грађевинским радовима.

6. ПРИВРЕДА

Привредну карту општине Неготин карактерише пољопривредна производња, производња електричне енергије (ХЕ «Ђердап 2»), хемијска индустрија, саобраћај и др. У садашњим условима, привреда општине Неготин налази се у врло тешком стању. Већина привредних субјеката је оптерећена дуговима и губицима. Општина Неготин има велики број прерађивачких капацитета који, на жалост, нису у функцији.

Привреда и индустрија општине Неготин је сконцентрисана у центрима развоја Неготин и Прахово са индустријским зонама и мањим центрима развоја на руралном подручју: Јабучац, Михајловац, Кобишница, Рајац. Слика у осталом делу Општине је прилично неповољна. Ово највише због општег неповољног економског окружења, недостатка инвестиција, мале заступљености МСП, неуспешних приватизација, недовољне обучености становништва за савремене техничке и технолошке процесе и др.

Успорена трансформација, посебно својинска, често неуспешна приватизација друштвених предузећа, уз велике губитке и недостатак инвестиција додатно отежавају друге видове реструктурирања предузећа (организационо, технолошко, програмско и др.).

Према подацима Агенције за приватизацију, путем аукције приватизовано је свега неколико предузећа: Ветеринарска станица „Неготин“, „Индекс–Узор“, „Индекс Крајина“, „Тимок“ и „Крајина ГП“. Током 2010. године, после стечаја проглашено је банкротство за предузећа Холдинг компанија „Крајина“, „Пољотехна“, „Житомлин“, „Биљна производња“ д.о.о., „Папир сервис“, „Неготинска штампарија“ и др.

Поред неповољних услова и проблема у функционисању привреде, предузимљивост и флексибилност малих и средњих предузећа и развој предузетништва покренуо је развој локалне економије посебно у области виноградарства и производње вина (преко двадесет породичних винограда и винарија) и делом у индустрији (производња челичних влакана,

грађевинског материјала и столарије), у домену трговине на мало, изградњи смештајних капацитета и пратећој понуди. Када је реч о индустрији, доминирају капитално интензивне гране производња електричне енергије ХЕ „Ђердап II“ и „Индустрија хемијских производа Прахово“. Иако је релативно добра покривеност простора општине објектима трговине, ова делатност још увек је организована кроз мрежу традиционалних малопродајних објекта без савременијих облика функционисања. Туристичка привреда у општини Неготин још није достигла пуну афирмацију, имајући у виду изузетне потенцијале који се односе на културно-историјско наслеђе и природне лепоте. Смештајни капацитети се полако усклађују са савременим стандардима, а основни правци развоја базирају се на винском, сеоском, културно-историјском и манифестационом туризму. Посебне могућности се отварају развојем приватног предузетништва у области туризма и угоститељства.

Индустрија хемијских производа Прахово са пет зависних предузећа приватизована је 2007. године по посебном програму Владе Републике Србије, од стране грчке фирме „Неохимики“. Недостатак инвестиција успорио је технолошко иновирање производње, тако да ова индустрија данас ради смањеним капацитетом, што се односи и на Луку Прахово. Због дугогодишње несолвентности и неликвидности, 28. новембра 2011. године, покренут је стечај за два зависна предузећа, Соли и Ђубрива. Након пререгистрације у Агеницији за приватизацију, тренутно има статус предузећа у реструктурирању. Лука ради и уговорен је превоз 2 милиона тона пиритне изгоретине.

6.1. Привредна структура

Табела 11. Број привредних друштава у општини Неготин

	2008	2009	2010	2011	2012
01. Активних	208	206	199	190	185
02. Новооснованих	13	8	21	14	2
03. Брисаних/Угашених	10	10	28	23	8

* Последње ажурирано стање се односи на период 01.01. – 31. 03. 2012. године

Иако је развој малих и средњих предузећа и предузетништва био значајан у протеклим годинама, још увек је недовољно развијен за превазилажење економске неразвијености и упошљавања радне снаге која је остала без посла током транзиције.

Број привредних друштава у општини Неготин се смањује, тако да је 2008. године било 208 активних привредних друштава а 2012. године (стање 31.03.2012.) 185 привредних друштава. Примећује се и смањење броја новооснованих привредних друштава.

Према подацима Агенције за привредне регистре број активних предузетника од 2008. године до 31.03.2012. године бележи пад са 912 у 2008. години на 849 активних предузетника 2012. године. Примећује се и смањење броја новоснованих радњи са 170 у 2008. години на 122 радње у 2011. години. Највећи број брисаних радњи је забележен 2010. године.

Табела 12. Запослени по секторима делатности

	Округ	Бор	Кладово	Мајданпек	Неготин
--	-------	-----	---------	-----------	---------

	Укупно	24191	11404	3738	3920	5130
Запослени у предузећима, установама, задругама и организацијама	Пољопривреда, шумарство, водопривреда	304	58	84	85	77
	Рибарство	23	0	23	0	0
	Вађење руда и камена	2855	1854	2	994	6
	Прерађивачка индустрија	6084	3094	1094	1231	666
	Грађевинарство	698	403	42	42	211
	Трговина на велико и мало, оправка	1748	562	416	97	675
	Хотели и ресторани	416	158	78	113	67
	Саобраћај, складиштење и везе	1301	657	103	112	429
	Финансијско посредовање	112	43	11	11	47
	Послови с некретнинама	1106	831	14	8	254
	Државна управа и соц. осигурање	1212	389	229	190	404
	Образовање	2356	947	331	356	723
	Здравствени социјални рад	3073	1332	568	351	823
	Друге комуналне, друштвене и личне услуге	867	455	130	152	131
	Производња ел.енергије, гаса и воде	2041	622	618	180	621

6.2. Пољопривреда

Општина Неготин спада у подручја која су богата обрадивим пољопривредним површинама, сада се обрађује око 20.000 ха. У сетвеној структури најзаступљенија су стрна жита (пшеница 7000 ха, јечам 2000 ха, овас 600 ха, тритикале 500 ха, крмно биље 1000 ха), затим кукуруз 5000 ха и сунцокрет 4.000 ха. На близу 1000 ха се узгаја поврће. Све више се примењује пластенички начин гајења поврћа. Пашњаци и ливаде заузимају око 20.000 ха. Брдски део општине познат као сточарски крај са близу 5.000 грла говеда, 16730 оваца, 17750 свиња и 110000 живине.

Табела 13. Пољопривредна производња 2010.

Породична газдинства

	Општина (ха)	Удео у укупној пољ. површини (%)
Пољопривредна површина - УКУПНО	62156	100

		Општина (ха)	Удео у укупној пољ. површини (%)
Оранице и баште	Укупно	36018	57,9
	Жито	19796	31,9
	Инд. Биље	3582	5,8
	Повртно биље	3548	5,7
	Крмно биље	4553	7,3
Воћњаци		1106	1,8
Виногради		708	1,5
Ливаде		15902	25,6
Пашњаци		6372	10,2

Ратарство

Плодно земљиште и климатски услови на територији општине Неготин омогућују добре приносе у ратарској производњи, код стрних жита, уљаних и крмних култура. Просечни приноси код житарица се крећу од 3 до 5 т/ха, код уљаних култура око 3 т/ха.

На територији општине Неготин постоје и раде земљорадничке задруге „Уљарица“ Неготин, Пољопривредна задруга „Прахово“, Д.О.О. «Јеремић» Прахово, ЗЗ „Динковић“ Ковилово, ЗЗ „Пољокоп“ Јабуковац, ЗЗ „Радујевац“ Радујевац и ЗЗ „Врело“ Шаракамен које окупљају индивидуалне пољопривредне произвођаче ради обезбеђивања репроматеријала и пласмана пољопривредних производа. У општини ради и Специјализована виноградарско воћарска винска земљорадничка задруга Смедовац и ЗЗ „Крајинска винарска задруга“ Рогљево.

Пољопривредна саветодавна и стручна служба Неготин има саветодавну улогу у пољопривреди, организује едукације пољопривредних произвођача, врши анализе земљишта, пружа стручну помоћ при формирању и раду удружења пољопривредника.

Виноградарство и воћарство

Климатски услови на територији општине Неготин су повољни за виноградарску производњу. Виногради су засађени на око 1.000 ха. Произвођачи грожђа у општини Неготин годишње произведу више од 300 вагона винских сорти. Највећи проблем је пласман, како грожђа као сировине, тако и самог вина. Специфичност традиционалне производње вина у чувеним пивницама даје овим локалним винама посебан квалитет карактеристичан за овај регион, док пивнице са својом атрактивном архитектуром, осим производних капацитета, представљају јединствен туристички потенцијал који може бити занимљив за више категорија туристичке клијентеле.

Удружење винара Неготинске крајине основано је 2005. године и чине га водећи винари Неготинске крајине. Удружење се бави унапређењем виноградарства и винарства, ради на увођењу новог модела географског порекла „Вина Неготинске крајине“.

Воћарство је заступљено на близу 1.000 ха. Као и за остале пољопривредне културе, подручје општине Неготин има идеалне услове за развој воћарства. Удружење воћара „Воћар“ Карбулово окупља тридесетак чланова, већина воћара је из села Карбулова. Чланови овог удружења углавном производе јабуке, брескве, крушке и шљиве. Превасходни задатак удружења воћара у наредном периоду је повећање обима

производње, подизање нивоа квалитета воћа, изградња заједничког складишта са линијом за класирање и остварење заједничког наступа на тржишту.

Пољопривредна школа «Рајко Боснић» Буково постоји и ради већ 120 година. Поред образовног рада, бави се и сточарством, воћарством, а водећи је произвођач сорте грожђа тамјаника и чувеног вина тамјанике. У оквиру ове школе 2012.године формиран је „Центар за органску производњу Неготин“. Активности овог центра „Центар се заснивају на промоцији саме идеје органске производње, са нагласком на органском винаградарству, промовисању региона Неготинске Крајине као идеалног амбијента за такав облик производње и промовисању пољопривредне школе Буково као носиоца целокупне идеје.

Табела 14. Производња воћа и грожђа, 2010.

	Број родних стабала/ број родних чокота, хиљ.	Укупан принос, (т)	Принос по једном стаблу, кг/ по једном чокоту, кг.
Јабука	54210	1693	31,2
Шљива	86788	1567	18,1
Грожђе	18433	30702	1,7

Сточарство

Брдско-планински део општине познат је по сточарству са близу 5.000 грла говеда, 17.169 оваца, 17750 свиња и 110000 живине.

У општини Неготин бележи се сталан пад сточног фонда у целини, како у броју грла тако и у продуктивности. Овом паду допринеле су велике осцилације у цени стоке, цени хране, смањење тржишта као и пропадање прерадних капацитета.

Друштво пчелара „Хајдук Вељко“ Неготин, је једно од најстаријих у земљи. Удружење пчелара поседује пословну зграду у улици Кнеза Михајла бр. 13 у Неготину, која уз адаптацију може бити адекватан простор за продају пчелињих производа и неготинских вина, тако да би се на једном месту могли наћи брендови општине Неготин по којима смо препознатљиви. У 2011. години Друштво пчелара „Хајдук Вељко“ Неготин имало је 74 члана. Захваљујући, пре свега, субвенцијама за пчеларе које даје општина Неготин, али и активностима руководства Друштва, број чланова у 2012.години повећан је и у овом тренутку имају 104 члана, што их сврстава у сам врх српског пчеларства односно међу десет највећих пчеларских организација у Србији. Чланови Друштва поседују око 6100 кошница а где се просечно годишње произведе око 120 тона меда.

Удружење одгајивача домаћих животиња „Хајдук Вељко“ Неготин функционише на територији Општине Неготин. Главни циљеви овог удружења су повећање сточног фонда и побољшање квалитета приплодног материјала на овој територији као и унапређење пласмана сточарских производа. Општина Неготин кроз аграрни буџет помаже рад овог удружења.

На територији општине Неготин се налазе две Ветеринарске станице : ВС „Лаки-Слободан“ и ВС „Рајковић –вет“ Д.О.О., и две ветеринарске амбуланте : ВА „Бата Ветринар“ и ВА

„Ветеринар“. Ове амбуланте и станице врше и услужна вештачка осемењавања говеда и свиња .

У Неготину постоји једна млекара и две кланице.

Програмом расподеле средстава аграрног буџета распоређена су средства из буџета општине Неготин за развој и унапређење пољопривреде. Ова финансијска средства издвајају се од 2006. године и намењена су унапређењу сточарства, виноградарства и винарства, воћарства, ратарства, повртарства и у 2010. год. по први пут пчеларства. Такође је стимулисан рад гранских удружења и интензивирана регистрација пољопривредних газдинстава . Програмом за 2012. годину обухваћен је и развој сеоског туризма.

С обзиром да је пољопривредна механизација у газдинствима била застарела, Општина је обезбедила средства за рефундирање дела финансијских средстава за куповину нове пољопривредне механизације. На овај начин је 377 газдинства обновило пољопривредну механизацију и опрему.

У периоду од 2006-2011. године Општина је финансирала прво осемењавање говеда и свиња. Тиме је обезбеђено повећање сточног фонда и побољшан квалитет приплодних грла. У наведеном периоду Општина је унапредила рад удружења винара, пчелара и воћара.

На овај начин више од 2000 активних пољопривредних газдинства на територији општине Неготин је унапредило пољопривредну производњу на својим газдинствима.

Шумарство

Површина под шумама у општини износи 27.530 ха. Посечена дрвна маса, према статистици за 2010.годину, износи: 13.315 м3 лишћара и 254 м3 четинара.

На територији општине Неготин налазе се четири **ловишта**:

- **Дели Јован**, на источним деловима планинског масива Дели-Јована, површине око 5.000ха. Највећи део је под шумом (око 3.000ха, претежно брдске букове шуме), а остало су ливаде, и пашњаци, као и пољопривредно земљиште. Изузетно је богато различитим врстама дивљачи, од којих су најзначајнији јеленска дивљач и дивље свиње.
- **Алија**, налази се на простору око села Рогљева, Мокрања, Речке и Смедовца, укупне површине око 2.000ха, од чега преовлађују шуме (1.425ха), у њему се узгајају јелени лопатари и муфлони.
- **Вратна**, у непосредној близини села и манастира Вратна, површине 1.350ха, на око 360 ха узгаја се муфлонска дивљач, јелени и срнећа дивљач.
- **Ловиште "Неготинска Крајина"**, површине од 96.423 хектара којим газдује Ловачко удружење "Хајдук Вељко" Неготин. У свом саставу Ловачко удружење поседује модерну индустријску фазанерију, капацитета 15.000 фазанских пилића и хладњачу за складиштење дивљачи.

У наредном периоду треба посветити већу пажњу заштити, подизању, санацији и узгоју шума, контролисаној сечи и повећању бројности и разноврсности дивљачи.

Општина Неготин је богата лековитим биљем и шумским плодовима. Сакупљање, гајење и прерада лековитог биља и шумских плодова је развојна могућност општине коју треба у већој мери активирати.

На територији општине Неготин активно је и удружење „Тимијан плус“ чији се чланови баве узгајањем лековитог биља. Активности удружења су едукација заинтересованих узгајивача лековитог биља као и помоћ при пласману лековитог и зачинског биља. Обезбеђена је сушара за лековито биље и дестилатор који је инсталиран у Пољопривредној школи.

6.3. Макроекономски показатељи

Према делатностима, у структури народног дохотка пољопривреда је водећа област привреде (64,63%), потом следе трговина и оправка моторних возила (13,67%) и саобраћај и складиштење (8,8%) и друге делатности.

У структури националног дохотка 2005. године евидентна је доминантност приватног сектора (95,08%), захваљујући ефектима привређивања приватних газдинстава и радњи (82,06%). Друштвени производ по становнику 2005.године био је нижи у општини Неготин у односу на Округ Бор и у односу на Републику Србију. Републички завод за статистику Србије - Статистика националних рачуна, водила је податке о народном дохотку Републике Србије по општинама закључно са 2005 годином.

6.4.Јавне финансије

Табела 15. Структура прихода општинског буџета, 2010.

	Хиљ.РСД	
	Општина	Структурни приходи у општини
Укупни приходи	712.454	100
Укупни приходи по становнику	18.394	
Текући приходи	712.327	99,99
Примања од продаје нефинансијске имовине	/	/
Примања од задужења и продаје фин. имовине	127	0,01

Табела 16. Структура расхода општинског буџета, 2010.

	Хиљ.РСД	
	Општина	Структурни приходи у општини
Укупни расходи	727.823	100
Укупни расходи по становнику	18.790	
Текући расходи	598.318	82,20
Издаци за набавку нефинансијске имовине	86.547	11,90
Издаци за отплату кредита и набавку фин. имовине	42.958	5,90
Остварени суфицит или дефицит	-15.369	

6.5. Инвестиције

Табела 17. Структура остварених инвестиција према карактеру изградње и техничкој структури, 2010 у хиљ.РСД

		Општина	Удео у укупним инвестицијама у општини
УКУПНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ		467.414	
Карактер изградње	Нови капацитети	185.867	39,77
	Реконструкција, доградња	193.676	41,43
	Одржавање	87.871	18,80
Техничка структура	Грађевински радови	164.196	35,13
	Домаћа опрема	121.059	25,90
	Увозна опрема	176.381	37,74
	Остало	5.778	1,23

Према статистичким подацима, по карактеру изградње, реконструкција и доградња учествује са 41 % у укупно оствареним инвестицијама 2010. године.

6.6. Индустијске зоне

Табела 18. Подаци о индустријској зони – „Зона складишта“ Неготин

Бр	Назив локације	Површина (ха)		Власништво (%)		Расположива комунална инфраструктура
		укупно	расположиво	приватно	државно	
1	Зона складишта	23,4	13,32	/	100	Неизграђено комунално неуређено земљиште делимично опремљено водоводном и канал. мрежом

7. РАДНА СНАГА

7.1. Број и структура запослених

Табела 19. Број и структура запослених, 2008

	Општина	Структура запослених у општини	Округ	Структура Запослених у округу	Србија
Запослени УКУПНО	6921	100	30119	100	1.999.476
Жене	3080	44,5	12740	42,3	873771
Мушкарци	3841	55,5	17379	57,7	1.125.705
У предузећима, установама,	5130	74,12	24191	80,32	1.428.457

	Општина	Структура запослених у општини	Округ	Структура Запослених у округу	Србија
задругама и организацијама					
Приватни предузетници	1791	25,88	5928	19,68	571.019

Од 90те године прошлог века број запослених у општини Неготин је са 10.736 сведен на 6.921 радника у 2008. У структури укупне запослености и даље доминира сектор предузећа и осталих организација (74%).

Укупна запосленост у свим областима делатности (годишњи просек у 2011. години) на подручју општине Неготин била је 6.422 лица (4.887 у друштвеном и 1.535 у приватном сектору).

Ако у укупну запосленост укључимо и индивидуалне пољопривреднике који сами плаћају доприносе за пензијско-инвалидско осигурање онда је у 2011. години било запослено 8.824 лица.

Број индивидуалних пољопривредника који уплаћују доприносе за пензијско и инвалидско осигурање по подацима достављеним од Фонда ПИО о осигураним пољопривредницима је 2.402 за општину Неготин (просек март 2011. године - последњи подаци којима Фонд располаже).

Ако посматрамо запосленост по делатностима запажа се да је највећи број запослених у здравству и социјалном раду, у образовању, затим у производњи електричне енергије и гаса, прерађивачкој индустрији, трговини, саобраћају. Запослених у делатности рибарства није било.

7.2. Запосленост по делатностима

Табела 20. Структура запослених по секторима делатности, 2008

	Општина	Структура запослених у општини (%)
Запослени укупно	5130	
Пољопривреда, лов, шумарство и водопривреда	77	1,50
Рибарство	/	/
Вађење руда и камена	6	0,11
Прерађивачка индустрија	666	12,98
Произв. и снабдевање ел.енергијом, гасом и водом	621	12,10
Грађевинарство	211	4,11
Трговина на велико и мало и оправка	675	13,15
Хотели и ресторани	67	1,30
Саобраћај, складиште и везе	429	8,36
Финансијско посредовање	47	0,91
Послови са некретнинама	254	4,95
Државна управа и социјално осигурање	404	7,87
Образовање	723	14,09
Здравствени и социјални рад	823	16,04
Остале комуналне, друштвене и личне услуге	131	2,55

7.3. Просечне зараде

Табела 21. Просечне зараде по запосленом, април 2012.

	Општина (€)*	Округ (€)	Србија (€)
Просечна брutto зарада (са порезом и доприносима)	450,35	545,78	522,48
Просечна нето зарада (без пореза и доприноса)	324,56	390,80	377,26

* по средњем курсу НБС на дан 30.04. 2012.

Просечна нето зарада у општини Неготин је нижа у односу на Борски округ и у односу на Републику Србију.

7.4. Запошљавање

Табела 22 Упоредни преглед броја запослених, незапослених и просеч. нето зараде

	2008	2009	2010	2011	2012
01. Број запослених	6.921	6.431	6.157	5953	
02. Број незапослених	2.841	2.794	2.435	2.593	2786
03. Просечна нето зарада (у РСД) ^о	27.670	27.011	29.674	32.548	

*Последње ажурно стање се односи на период 01.01. – 31.03.2012.године

Евидентно је да број запослених има тренд опадања. Број незапослених лица у периоду 2008-2009 је имао тренд опадања а од 2010. до 2012. године број незапослених се повећава.

7.5. Незапосленост

Посматрано према годинама живота највише је незапослених лица између 40-44 година живота и то 13,97% затим следе лица између 35-39 година живота и то са 13,51%, учешће лица између 25-59 година живота са 12,5%, учешће лица између 45-49 година износи 11,69%, учешће лица између 55-59 година износи 11,69%, док је најмање незапослених лица узраста од 15-19 година са учешћем од 2,1% у укупној незапослености

Структура незапослених лица према квалификацијама није се значајније мењала. Највећи број незапослених је неквалификованих лица, затим лица са IV степеном стручне спреме, са III, II, VI, VII, V ССС. Учешће жена у неквалификованој радној снази је највеће и износи 48,9%.

У структури незапослених лица према полу највеће учешће имају мушкарци 52,21%.

Табела 23. Број и полна структура незапослених, преглед по годинама

	2006	2007	2008
Незапослени - укупно	3920	2876	2841
Незапослени - жене	1997	1463	1431
Незапослени - мушкарци	1923	1413	1410

Број незапослених у периоду 2006-2008. године показује тренд опадања а од 2010. до 2012. године број незапослених се повећава.

8. ЈАВНИ РЕСУРСИ

8.1. Инфраструктура

Друмски саобраћај

Мрежу путева на територији општине Неготин чине: магистрални, регионални и локални путеви. Укупна дужина путне мреже на територији општине Неготин износи 453 км од чега 345 км са савременим коловозом.

Просторним планом општине Неготин у области **развоја путног саобраћаја и путне инфраструктуре** коридор државног пута I реда (аутопутски коридор) Ђердап II - Зајечар – Ниш, планиран је за реализацију у периоду после 2014. године, као и активности на државном путу I реда бр. 24: Пожаревац - Кучево - Мајданпек - граница са Бугарском.

Табела 24. Дужина путева 2009.

	Општина (км)	Удео у дужини путева у округу (%)	Округ (км)
Дужина путева укупно	453	29,98	1511
Савремени коловоз	345	34,84	990
Магистрални	Укупно	89	27,89
	Савремени коловоз	89	30,27
Регионални	Укупно	143	30,16
	Савремени коловоз	112	26,79
Локални	Укупно	221	30,77
	Савремени коловоз	144	51,79

Табела бр.25. Упоредни преглед – дужина путева

Стање на нивоу	Категорија и укупна дужина путева у км - стање 2010.године							
	Укупно	Савремени коловоз	Магистрални		Регионални		Локални	
			Свега	Савремени коловоз	Свега	Савремени коловоз	Свега	Савремени коловоз
Р.Србија	43258	27175	4524	4413	10400	9150	28333	13611
Округ	1485	989	294	294	473	418	714	278
Неготин	453	346	89	89	143	113	221	144

Извор: РЗС – Општине и региони Р.Србији 2011. године.

Најважнији комуникацијски правац представљају саобраћајнице највишег реда и то: магистрални пут број 24 и 25. Кроз општину Неготин магистрални путеви протежу се у дужини од 89км.

Регионална путна мрежа значајна је са становишта допуне магистралне мреже у погледу прихватања саобраћајних токова значајних за општину и шире подручје. Дужина регионалне путне мреже кроз општину Неготин износи 143км од чега 113км са савременим коловозом.

Локална путна мрежа на територији општине Неготин обухвата 33 локална пута који као терцијалне саобраћајнице по важећим прописима спадају у категорију најнижег реда. Укупна дужина локалних путева износи 221 км с тим што 144 км има савремени коловоз.

Железнички саобраћај

На подручју општине Неготин, долином Тимока протеже се железничка пруга Ниш – Прахово. Пруга је нормалног колосека ширине 1.435 мм. Дужина пруге на целом потесу износи 184 км и 600 метара.

Због повећања значаја железнице и скретања робних и путничких токова из иностранства на наше пруге треба настојати да се изврши повезивање са румунском или бугарском железницом преко бране ХЕ „Ђердап“ II, или код Мокрања са Видином.

Речни саобраћај са луком

Систем речног саобраћаја на подручју општине Неготин везан је за Дунав као међународни пловни пут и пристаниште које се налази на овом подручју. Дунав представља најважнију речну магистралу средње и југоисточне Европе, европски коридор VII и има огроман значај за међународну робну размену.

Лука "Прахово" се налази на десној обали Дунава (km 861), представља последњу излазну луку на територији Србије и налази се 4 km низводно од ХЕ "Ђердап" II. Повезана је железницом и друмским саобраћајницама са другим деловима Србије. У дугорочној концепцији развоја Луке „Прахово“, поред терминала за расуте терете, неопходно је развијати и терминал за генералне терете, као и терминал за течне терете за потребе нафтне индустрије.

Међу **стратешким републичким приоритетима** до 2014. године посебна пажња даје се развоју најзначајнијег речног коридора – Дунаву, односно развоју Коридора 7, дужине 2.500 km, који је део Трансевропског пловног пута (Рајна – Мајна – Дунав), и повезује Северно са Црним морем на укупној дужини од 3.505 km.

Више пута дефинисана мрежа терминала и стратешки планови развоја **интермодалног транспорта** нису реализовани. Као потенцијална локација интермодалног терминала и логистичког центра предложена је лука Прахово. Према планираној **концепцији развоја** окосницу транспортног система Србије чине путно-железнички коридор 10 и унутрашњи пловни пут-коридор 7-Дунав. Ови коридори припадају категорији интермодалних.

Систем веза

Систем веза представља саставни део саобраћајне инфраструктуре и основу управљања, усмеравања и реализације развојних приоритета. Због тога исте данас добијају значајније место у извршавању низа привредних и друштвених делатности као и информисања становништва у општини Неготин.

8.2. Здравствена и социјална заштита

Здравствену заштиту на територији општине Неготин пружају Здравствени центар Неготин и више приватних амбуланти. Здравствени центар Неготин се састоји из Дома здравља и Опште болнице.

Табела 26. Улагања у здравствени и социјални рад 2009.године

	Општина
Расходи / улагања у здравствени и социјални рад у хиљ.РСД	792.995

Стратегија развоја социјалне заштите општине Неготин за период 2009-2013. године је документ чији је циљ унапређење задовољења социјалних потреба и проблема грађана, као и подизање квалитета услуга социјалне заштите на подручју општине.

Кључни актери у области социјалне заштите на подручју општине Неготин су Центар за социјални рад Неготин, Црвени крст и удружења – Удружење ментално недовољно развијених особа „Дуга“ и Удружење глувих и наглувих.

Табела 27. Корисници социјалне заштите – малолетна лица 2010.

	Општина	Удео у укупном броју корисника %
Укупно	815	/
Без родитељског старања	56	6,88
Социо-материјално угрожена	160	19,64
Са поремећеним породичним односима	168	20,62
Ометена у развоју	109	13,38
Са поремећајем у понашању	75	9,21
Остала деца и омладина	247	30,31

Табела 28. Корисници социјалне заштите – пунолетна лица 2010.

	Општина	Удео у укупном броју корисника %
Укупно	828	/
Лица са поремећајем у понашању	/	/
Материјално необезбеђена лица	282	34,06
Поремећени породични односи	134	16,19
Психофизички ометени	211	25,49
Остала лица	201	24,28
Остарела лица	461	55,68

8.3. Образовни капацитети

Општина Неготин је мултиетничка и мултикултурална средина и има дугу традицију у образовном систему. Територијални размештај установа образовања у општини Неготин задовољава потребе становништва дефинисан је Одлуком о мрежи основних школа на територији општине Неготин („Службени лист општине Неготин“, број:23/2011 од 05.12.2011. године).

Мрежу установа образовања чине: једна васпитно образовна установа предшколског образовања, дванаест основних школа (од којих је једна основна школа за образовање

деце са сметњама у развоју и основна музичка школа) и четири средње школе. Имајући у виду, актуелне демографске трендове, процењује се да су садашњи капацитети школских објеката довољни али да је потребно њихово реновирање, санирање и набавка савремене опреме и средстава за извођење наставе.

Табела 29. Број и структура образовних установа, 2010.

		Општина	Округ
Основне школе	Укупно	40	105
	Одељења	137	440
Средње школе	Укупно	4	13
	Одељења	52	176
Специјалне школе	Укупно	1	7
	Одељења	8	34

Табела 30. Укупан број ученика и корисника образовних установа, 2010

		Општина	Округ
Основне школе ученици	Укупно	2751	9747
	Завршили школу	361	1357
Средње школе ученици	Укупно	1146	4137
	Завршили школу	276	899
Специјалне школе-ученици	Укупно	39	158
	Завршили школу	1	26

9. РЕСУРСИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

9.1.Анализа и оцена стања квалитета ваздуха

Општину Неготин, генерално посматрано, одликује ваздух релативно доброг квалитета. Аерозагађење карактеристично је само за поједине локације, односно активности. На територији општине Неготин главни енергетски потрошачи идентификовани су на подручју градског насеља Неготин и у индустријској зони Прахова. Индустријска загађења ваздуха потичу такође од продуката сагоревања енергетских горива, али и гасова и чврстих честица из технолошког процеса.

Саобраћај као извор загађења ваздуха је изражен у граду. Магистрална саобраћајница пролази кроз центар града и представља велики извор загађујућих материја. Транзит према граничном прелазу за Бугарску и према ИХП Прахово и луци Прахово, такође пролази кроз град. Поред уобичајеног загађења од саобраћаја, у овом случају постоји стална опасност због транспорта опасних материја. Систематска и континуирана праћења квалитета ваздуха на територији општине врше се само на једном мерном месту – Главној метеоролошкој станици Неготин. Мерења врши Републички хидрометеоролошки завод Србије.

9.2.Анализа и оцена стања квалитета вода

Вода за пиће

ЈКП »Бадњево« Неготин, обавља делатност водоснабдевања града Неготина у пет месних заједница са 5 изворишта. Вода се допрема из рени-бунара. У општини Неготин око 31% домаћинстава прикључено је на градски водовод, а у самом граду Неготину 100%. Укупна дужина водоводне мреже износи око 135 км а дужина градске је око 120км, урађена је од азбест-цементних око 45%, поцинкованих око 20% и ПВЦ око 35% цеви, грађена је у периоду од 1970. до 2000.године. Годишња потрошња воде износи око 2.200.000 м³, од чега 70% је индивидуална потрошња, а 30% воде троши привреда. Губици на мрежи су око 25%. Већина сеоских насеља поседује сопствени водовод, док се одређени број насеља снабдева водом из копаних бунара.

Отпадне воде

Отпадне воде у Неготину које потичу из комуналних, атмосферских и индустријских извора испуштају се у градску канализациону мрежу општег типа. Градска канализациона мрежа не покрива сама мањи део територије града. Укупна дужина канализационе мреже са кућним прикључцима износи око 115 км. Проблем септичких јама је нерешен у сеоским месним заједницама. ЈКП „Бадњево“ поседује у свом организационом саставу постројење за пречишћавање отпадних вода, које није у функцији. У току је израда Пројекта реконструкције постројења за пречишћавање отпадних вода.

Осим градске канализације, као постојећи или потенцијални загађивачи површинских и подземних вода јављају се још и отпадне воде из клинице (реципијент главни мелиорациони канал), фарме свиња у Кобишници (реципијент канал К31) као и екстериторијална загађења – загађења Тимока рудничким водама из РТБ Бор и отпадним водама из индустријских постојења у Зајечару (пивара, стаклара, кожара) .

Површинске и подземне воде

Испитивања квалитета површинских вода у општини Неготин спроводи РХМЗС, и то само на профилу Радујевац на Дунаву. На мерном месту плажа „Кусјак“ на Дунаву у сврху безбедног купања и рекреације, Општинска управа обезбеђује мониторинг здравствене исправности површинских вода. На подручју општине Неготин РХМЗС мери и квалитет подземних вода на Главној станици Неготин. Мерења се врше на станици у батерији, на четири пијезометара дубине 16,6 м, 9,6 м, 5 м и 3 м. Станица припада сливу Канала Јасеничке реке (Дунав), од које је удаљена 770 м. Геолошки састав терена чине алувијални квартарни седименти Дунава. Станица је активна од фебруара 2003. године. Квалитет подземне воде мери се једном до два пута годишње.

9.3.Анализа и оцена стања отпада, квалитета земљишта и нивоа буке

Отпад

Сакупљање, транспорт, депоновање и збрињавање отпада у Неготину обавља Јавно предузеће за комуналне делатности „Бадњево“ (ЈКП „Бадњево“) Неготин. Депонија смећа налази се на излазу из града Неготина, на месном путу за село Радујевац, а на 5 [km] од села Прахово.

Општине источне Србије успоставиле су међуопштинску сарадњу са циљем да на најбољи начин (регионално) реше проблеме управљања чврстим отпадом. Одабрана је локација "Халово" за регионалну депонију која је на територији општине Зајечар. У оквиру регионалног управљања отпадом предвиђена је изградња трансфер станице на територији општине Неготин.

У току је израда пројекта центра за разврставање и привремено складиштење рециклабилног материјала и посебних токова отпада. Почетак реализације пројекта очекује се у 2012. годони.

Земљиште

Земљишта на територији општине Неготин у мањој или већој мери су деградирана различитим природним и антропогеним процесима. Најзначајнији антропогени фактор који доводи до загађивања земљишта јесте хемијска индустрија, тј. ИХП Прахово.

Бука

Прецизних података о нивоима буке нема, јер се не врши мониторинг буке.

10. ТУРИСТИЧКИ РЕСУРСИ

Општина Неготин велики значај придаје развоју туризма који представља један од приоритета локалног економског развоја. Развој туризма уз релативно ниске инвестиције и брз обрт средстава доприноси локалном економском развоју стварајући нова радна места и услове за самозапошљавање у области сеоског туризма, угоститељства, хотелијерства, агенцијског пословања али и у области производње хране. Из наведених разлога, локална самоуправа даје подршку и пуно својих капацитета усмерава ка подршци пројеката у туризму.

Пракса је показала и то да је туризам област у коју су наши повратници из иностранства најспремнији да улажу о чему говоре бројни новоизграђени капацитети (мини хотели, преноћишта, ресторани, сеоски смештај). Тренутно у општини Неготин има осам мањих хотела и преноћишта са укупно 134 собе и 289 лежаја док је у сеоском туризму активно ради 25 сеоских туристичких домаћинстава са укупно 80 соба и 240 лежаја.

Богато културно наслеђе које укључује разноврсне туристичке мотиве почев од археолошких налазишта из доба Неолита, преко остатака Римске културе (археолошко налазиште Врело шаркамен), средњевековних манастира (Буково, Вратна, Короглаш) до споменика из новије историје (градске цркве, комплекс Мокрањчеве куће...), заједно са развијеним културним, музичким и етно манифестацијама (Мокрањчеви дани, сусрети села...), чине Неготин једном од најатрактивнијих туристичких дестинација у области културног туризма Источне Србије.

Из угла развоја туризма јако је важна чињеница да су виноградарство и винарство јако развијене гране пољопривредне производње у општини Неготин које представљају базу за развој винског туризма и јако атрактивних винских туристичких путева. Око 1000 хектара пољопривредног земљишта покривено је виноградима који се користе за производњу вина чија је традиција у овом крају дуга скоро 7 векова, а чувени комплекси винских подрума „Пимница“ у Рогљеву, Рајцу и Смедовцу представљају туристичке мотиве високог степена атрактивности.

Производња квалитетног жита и поврћа је такође веома развијена у општини Неготин тако да је вишак ових производа база за извозне пројекте у области производње здраве хране али и допуна у све развијенијој понуди у оквиру сеоског туризма.

Општина Неготин поседује велике области покривене шумама, богате лековитим биљкама, печуркама, шумским плодовима и дивљачи пружајући изузетне природне могућности за извоз специфичних еколошких производа као и за развој ловног, излетничког, планинског и свих осталих видова туризма који у себи садрже и примену еколошких принципа.

На територији општине Неготин послује више субјеката у области туризма а за промоцију је од стране Општине надлежна Туристичка организација општине Неготин. Поред општинске Туристичке организације у општини Неготин су активне и четири туристичке агенције као и више удружења (Друштво за еко рурални туризам ДЕРТ, Асоцијација за наутички туризам Михајловац АНТМ и друга).

У општини Неготин одржава се традиционално велики број манифестација а најзначајније од њих су: Мокрањчеви дани, Међународни Сајам меда и вина, Дан Дунава и многе друге о којима се може информисати на сајту општине Неготин и Туристичке организације општине Неготин.

11. КВАЛИТЕТ ЖИВОТА

11.1. Спортски објекти на територији Општине Неготин

Општина Неготин има богату спортску традицију и велики број регистрованих спортских клубова и спортских објеката. У самом граду постоји Спортско-рекреативни центар са фудбалским игралиштем, помоћним теренима, теренима за мале спортове, олимпијским и дечијим базеном и др. Већи број спортских објеката на подручју општине је у лошем стању и неопходни су радови на реконструкцији, санацији и инвестиционом одржавању.

11.2. Установе културе

Народна библиотека „Доситеј Новаковић“ Неготин

Неготинска библиотека је једна од најстаријих у Србији, основана далеке 1846. године. Данас је Народна библиотека „Доситеј Новаковић“ смештена у две зграде. Одељење за одрасле налази се у улици ЈНА 2, а дечије одељење у згради на Тргу Ђорђа Станојевића. У оквиру Библиотеке раде три огранка и то у: Јабучковцу, Прахову и Кобишници. Фонд Библиотеке броји око 100000 публикација, а број чланова на годишњем нивоу је преко 2000.

Дом културе „Стеван Мокрањац“ Неготин

Дом културе “Стеван Мокрањац” – Неготин, основан је октобра 1995. године, са преваходним циљем да задовољи потребе грађана општине Неготин у области културе. Припајањем тадашњег Радничког Универзитета и до тада самосталне Установе “Мокрањчеви дани”, 2003. године Дом културе знатно је проширио своју делатност тако да је данас у надлежности ове Установе углавном све оно што се назива културним животом једног града.

Поред организовања Фестивала “Мокрањчеви дани”, Дом културе “Стеван Мокрањац” бави се позоришном, музичком, ликовном, аматерском, издавачком и образовном делатношћу, као и приказивањем филмова у једином градском биоскопу “Крајина”.

Дом културе располаже салом за музичко сценске програме капацитета 570 места, галеријским и пословним простором.

Музеј Крајине

Музеј Крајине – један је од најстаријих музеја у Србији. Основан је 1934.године. Своју делатност обавља у централној згради Музеја, Мокрањчевој кући, Музеју Хајдук Вељко и Археолошком налазишту «Врело» Шаркамен. Археолошка поставка се налази у два простора. Део архитектонске и сакралне пластике је изложен у дворишту музеја (лапидаријум), а мањи део архитектонске пластике и сви остали предмети у приземном делу Управне зграде на око 300 м², распоређени у 13 витрина разних димензија и у слободном простору.

Музеј Хајдук Вељка је смештен у **конаку кнеза Тодорчета**. Поставка је посвећена јунаку из времена **I српског устанка, Хајдук Вељку**. Изложена су уметничка дела инспирисана Хајдук Вељком, оружје и барјаци из **I српског устанка**, фотографије и документа о ратовању.

Музејску поставку у **Мокрањчевој кући** представља етнолошка поставка са оригиналним предметима, фотографијама и документима из живота и рада **Стевана Мокрањца**.

ШАРКАМЕН (Врело) представља касноантички резиденцијално-меморијални комплекс. Налази се око 25 километара западно од Неготина, у узаној и затвореној долини званој Врело удаљено је од комуникација, трговачких путева и свих трагова савременог живота.

Историјски архив

Историјски архив у Неготину као посебна институција, основан је одлуком Народног одбора града Неготина, а на предлог Управе Музеја 8 марта 1952. године под називом Градска државна архива у Неготину. До 1959. године архив је носио назив Државни историјски архив Неготин. Од фебруара 1996. године у састав Историјског архива у Неготину ушло је архивско одељење у Бору. Припајањем овог архивског одељења дошло је до проширења територијалне надлежности Историјског архива у Неготину, па је он данас надлежан за општине Неготин, Кладово, Мајданпек и Бор.Укупна количина грађе у архиву износи 1.500 метара. Микрофилмоване су Црквене матичне књиге (133) и дигитализовано је 70% ових књига које су категорисане као културно добро од изузетног значаја.